

คู่มือการดำเนินงานชุมชนคุณธรรมฯ สู่ความสำเร็จ

ชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขับเคลื่อนด้วยพลังบวร

ความหมายของ “ชุมชน”

ชุมชนที่อยู่รวมกันเป็นหมู่บ้านอย่างเป็นทางการตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๕๗ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑๒ หรือเป็นชุมชนที่อยู่รวมกันโดยธรรมชาติหรือตามความสนใจ เพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีระบบความสัมพันธ์ที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ มีหรือไม่มีการบังคับบัญชา และอาจมีวัฒนธรรมที่เหมือนหรือแตกต่างกัน

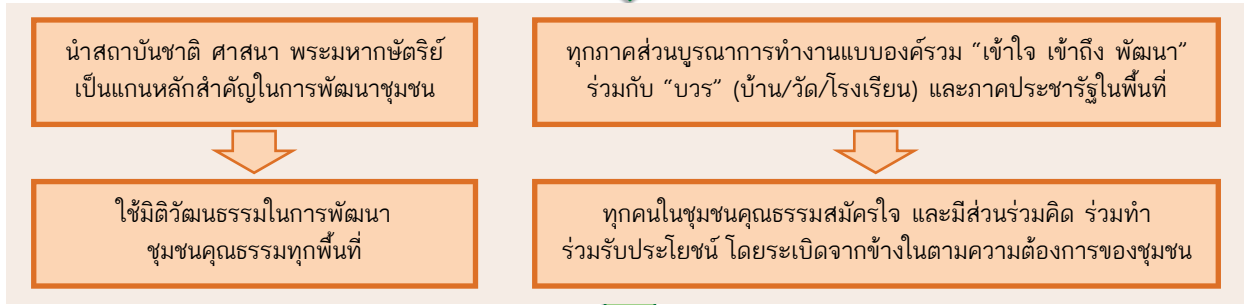
ชุมชนคุณธรรมฯ
กระทรวงวัฒนธรรม

E-BOOK
ดาวน์โหลดเอกสาร

การพัฒนาชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนด้วยพลังบวร

หลักการสร้างชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนด้วยพลังบวร

ขั้นตอนการพัฒนาชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนด้วยพลังบวร

ระดับที่ ๑ ชุมชนส่งเสริมคุณธรรม	<ul style="list-style-type: none"> • ขั้นตอนที่ ๑ ประกาศกฎกติกา หรือข้อตกลง หรือธรรมนูญของชุมชนร่วมกัน • ขั้นตอนที่ ๒ กำหนดเป้าหมายชุมชน ปัญหาที่อยากแก้ และความดีที่อยากทำ • ขั้นตอนที่ ๓ จัดทำแผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจากความต้องการของชุมชน (ระเบิดจากข้างใน)
ระดับที่ ๒ ชุมชนคุณธรรม	<ul style="list-style-type: none"> • ขั้นตอนที่ ๔ ประเมินชุมชนจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม • ขั้นตอนที่ ๕ ประชุม ทบทวน ปรับปรุงแผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม ให้มีคุณภาพและบรรลุผล • ขั้นตอนที่ ๖ ประกาศยกย่อง เชิดชูบุคคลที่ทำความดี หรือบุคคลผู้มีคุณธรรม
ระดับที่ ๓ ชุมชนคุณธรรมต้นแบบ	<ul style="list-style-type: none"> • ขั้นตอนที่ ๗ ประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม • ขั้นตอนที่ ๘ ร่วมกันพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมเพิ่มเติมใน ๓ มิติ คือ มิติศาสนา มิติเศรษฐกิจพอเพียง และมิติวิถีวัฒนธรรมที่ดีงาม • ขั้นตอนที่ ๙ ชุมชนมีองค์ความรู้ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อขยายผลสู่ชุมชนอื่น

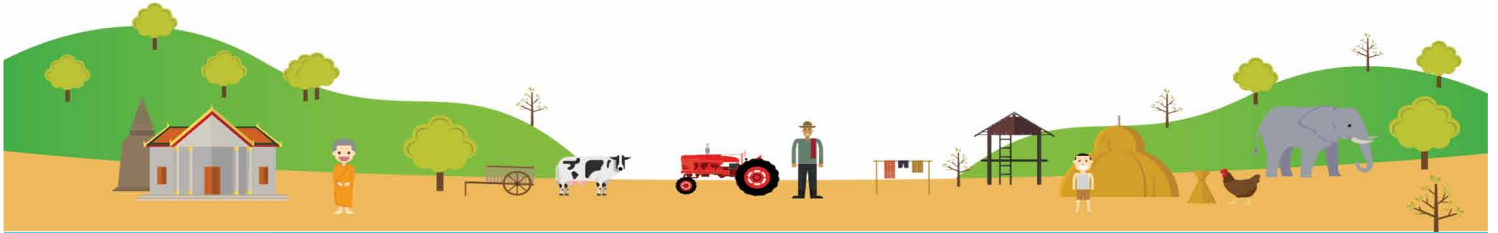
สิ่งที่ชุมชนคุณธรรมจะได้รับ

- ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ**
 - ประพฤติตามหลักธรรมของศาสนา ละเว้นความชั่ว ทำความดี
 - ปัญหา/สิ่งไม่ดีลดลงหรือหมดไปจากชุมชน อาทิ ไม่มียาเสพติด ไม่ทะเลาะวิวาท ไม่ลักขโมย ไม่เล่นการพนัน ไม่มีอบายมุข ดื่มสุราลดลง
 - สิ่งที่ดีงามเกิดขึ้นในชุมชน อาทิ ความสามัคคี ความเสียสละ ช่วยเหลือ เกื้อกูล ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง
- น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาพัฒนาชีวิต**
 - ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพอประมาณ มีเหตุมีผล เสียสละอดทน อดออม ขยัน ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พึ่งพาตนเอง
 - รวมกลุ่มจิตอาสาพัฒนาชุมชน และ กลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต อาทิ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มทอผ้า ฯลฯ
 - มีรายได้เพิ่ม รายจ่ายและหนี้สินลดลง
- สืบสานวิถีวัฒนธรรมให้ธำรงไว้คู่ชาติไทย**
 - มีความจงรักภักดี เคารพเทิดทูนในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 - มีน้ำใจ เอื้ออาทร เป็นเจ้าบ้านที่ดี รักษาอัตลักษณ์ของชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
 - พัฒนาต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม เพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT)/ โยมสเดยวิถีไทย/การแสดงพื้นบ้าน/กิจกรรมวิถีชุมชนสร้างความประทับใจ และการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว

ก้าวสู่ : ชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนด้วยพลังบวร ที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นชุมชนคุณธรรม ๔.๐ ที่มีคุณธรรมล้ำเลิศ เศรษฐกิจเฟื่องฟู วัฒนธรรมเลอค่าบวรวิถีพอเพียง

การเป็นเจ้าบ้านที่ดี

- พัฒนาชุมชนคุณธรรมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีเส้นทางท่องเที่ยวที่น่าเยี่ยมชม มีอาหารอร่อยสะอาด มีโฮมสเตย์ มีของที่ระลึกจากผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT) มีสถานที่ในชุมชนสำหรับการบันทึกภาพไว้เป็นที่ระลึกเพื่อแชร์
- นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน จำหน่ายผลิตภัณฑ์ และบริการจองห้องพัก โฮมสเตย์ ผ่านทาง IT

- ทุกคนในชุมชนมีน้ำใจ รวมพลัง มีส่วนร่วมเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้การต้อนรับนักท่องเที่ยว ด้วยไมตรีจิตอันงดงามบนฐานของความมีคุณธรรม และพร้อมเป็นไกด์ที่รอบรู้ นำเที่ยวชุมชน

- จัดกิจกรรมสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยว อาทิ จัดชุดการแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน ต้อนรับนักท่องเที่ยว จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว (ร่วมทำขนม ทำนา ปลูกข้าว ฯลฯ) จัดกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

แนวทางการประเมินและคัดเลือกองค์กร ชุมชน และอำเภอคุณธรรม ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด มีหน้าที่ดังนี้

๑. เป็นแกนกลางสำคัญของจังหวัด

ทำหน้าที่ประสานงานเพื่อบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาคประชารัฐที่เกี่ยวข้องในจังหวัด ให้มีการเติมเต็มงานในภารกิจของทุกกระทรวงเข้าไปในชุมชนหรือชุมชนต่างๆ ที่มีชื่อเรียกแตกต่างกัน แต่อยู่ภายใต้ “ชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนด้วยพลังบวร” เดียวกัน

๒. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้

ให้องค์กร หน่วยงาน ชุมชน และอำเภอ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ (ไม่ต่ำกว่าระดับสำนัก) ภาคเอกชน หน่วยงานอิสระ รวมทั้งหน่วยงานสังกัดส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค

ประชาสัมพันธ์เชิญชวน และประสานให้ภาคส่วนต่างๆ เข้าร่วมการประเมิน โดยให้ประเมินตนเองตามเกณฑ์ การประเมินคุณธรรม ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับส่งเสริมคุณธรรม ระดับคุณธรรม ระดับคุณธรรมต้นแบบ

สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับตัวชี้วัด ๙ ขั้นตอน ทั้งองค์กร ชุมชน และอำเภอ ต้องดำเนินการพัฒนา ส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้น ภายในองค์กร ชุมชน และอำเภอ

สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับตัวชี้วัดที่เป็นผลลัพธ์ ของการเป็นชุมชนคุณธรรม และตัวชี้วัดการเป็นเจ้าของพื้นที่ เพื่อเข้ารับการประเมิน เป็นชุมชนคุณธรรม ที่มีผลงานโดดเด่น

สร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ และชุมชน ที่เข้ารับการประเมิน ต้องเป็นองค์กร หน่วยงานไม่ต่ำกว่า ระดับสำนัก/อปท./โรงเรียน/โรงพัก/โรงพยาบาล/โรงงาน/หน่วยงาน สังกัดส่วนกลางที่อยู่ในภูมิภาค ฯลฯ

๓. จัดทำฐานข้อมูลทะเบียนรายชื่อองค์กร ชุมชน และอำเภอภายในจังหวัด

๓.๑ เมื่อองค์กร ชุมชน และอำเภอ ประเมินตนเองเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ส่งผลการประเมินให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

๓.๒ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด รวบรวมรายชื่อองค์กร ชุมชนและอำเภอ ภายในจังหวัดที่ประเมินตนเองแล้ว นำมาจัดทำเป็นทะเบียน รายชื่อ องค์กร ชุมชน และอำเภอทุกสังกัด เพื่อเป็นฐานข้อมูล ในการส่งเสริมและมีให้มีรายชื่อที่ซ้ำซ้อนกัน

(ตัวอย่าง) ทะเบียนรายชื่อชุมชนภายในจังหวัด.....

อำเภอ	ตำบล	ชื่อชุมชน	ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน															ระดับการประเมิน และเหตุผล																																												
			ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม										นอกสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม																																																	
			สป.	กรมการศาสนา			กรมส่งเสริมวัฒนธรรม				ศก.	อื่น ๆ (ระบุ)	กระทรวงศึกษา		กระทรวงพาณิชย์	กระทรวงศึกษาธิการ	กระทรวงมหาดไทย		กระทรวงสาธารณสุข	ธนาคารออมสิน	อ.ก.ส.																																									
ชุมชนคุณธรรมเมืองเก่า	ชุมชนคุณธรรมพลังบวร	ศพอ.	ศคท.	ศาสนาธรรมา	ห้องปศุสัตว์สวนบุญ	แต่งเสื้อผูกพันชุมชน	ชุมชนท่องเที่ยว	ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช	รุกข มรดก	ตลาดวัฒนธรรม	อสมท.	คณะกรรมาธิการส่งเสริมความ	กระทรวงการท่องเที่ยว	กระทรวงพาณิชย์	กระทรวงศึกษาธิการ	กระทรวงมหาดไทย	กระทรวงสาธารณสุข	ธนาคารออมสิน	อ.ก.ส.																																											
รวม																																																														

๔. ตรวจสอบข้อมูลและจัดเรียงลำดับองค์กร ชุมชนและอำเภอ ส่งผลการประเมินไปยังกรมการศาสนา

๔.๑ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องและจัดเรียงลำดับองค์กร ชุมชน และอำเภอคุณธรรมทุกระดับ ตามคะแนนจากมากไปหาน้อย จากนั้นให้นำผลการประเมินองค์กร ชุมชน และอำเภอ ทั้งในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม และนอกสังกัด เสนอคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัดเพื่อให้ความเห็นชอบ

๔.๒ รวบรวมและส่งผลการเรียงลำดับของจังหวัดให้ กรมการศาสนา ในฐานะเลขานุการฯ นำเสนอต่อคณะกรรมการคัดเลือก ชุมชน องค์กร หน่วยงานและจังหวัดคุณธรรม ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธาน และคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติตามลำดับ